

«Καλὰ Χριστούγεννα»

Τοῦ Α.Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Τὰ Χριστούγεννα, εἶναι ἀλήθεια, ὅτι περισσότερα ἀπὸ κάθε ἄλλον ἀπευθύνονται στὰ παιδιά, χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι ἐξομοιώνονται μὲ μία παιδική γιορτή. Ἄλλωστε, τὸ ὅτι ὁ πρὸ αἰώνων Θεὸς καταδέχεται νὰ γεννηθεῖ ὡς μικρὸ παιδάκι («παιδίον νέον») εἶναι πολὺ σημαντικό γεγονός – τὸ γεγονός! – καὶ δικαίως δίνει τὴ δυνατότητα στὰ παιδιά νὰ ταυτιστοῦν μαζί του καὶ νὰ προσοικειώνονται ἀπὸ μικρὰ τὸ μεγάλο σχέδιο ποῦ ἔχει ὁ Θεὸς γι' αὐτά.

Ἄν, ὅμως, αὐτὴ ἡ γιορτὴ μᾶς δίνει ἀφορμὴ νὰ στρέψουμε τὴν προσοχή μας στὴ γέννηση τοῦ μικροῦ Χριστοῦ, στὸ πρόσωπο τῆς Παναγίας Μητέρας Του, στὰ νήπια καὶ στὴν κάθε μητέρα γενικά, αὐτὸ δὲν ἀποκλείει, θὰ ἔλεγα ὅτι μᾶλλον ἐπιβάλλει, νὰ μὴ διαφύγει τῆς προσοχῆς μας ὅτι θέλημα τοῦ Θεοῦ - Πατέρα ἦταν, ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, νὰ ἐξαποστείλει τὸν Υἱὸν του στοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν κόσμον γιὰ τὴν σωτηρία τους. Ἡ διάκριση τῶν ρόλων, βέβαια, δὲν ἀναιρεῖ τὴν τριαδικότητα τῆς θείας βουλήσεως.

Εἶναι, ὅμως, σύνηθες νὰ δίδεται ἔμφαση στοὺς ἐμφανεῖς παράγοντες ἐνὸς γεγονότος. Βλέπουμε πόσο διακριτικὴ εἶναι ἡ παρουσία τοῦ ἀγίου Ἰωσήφ στὰ γεγονότα ποῦ διαδραματίστηκαν τότε. Καίρια ἢ συμβολὴ του στὴν ἀποστολὴ ποῦ τοῦ ἀνατέθηκε ἀπὸ τὴ Θεῖα Οἰκονομία πλὴν ὅμως φεύγουσα καὶ ὀδοιποροῦσα παρουσία, φευγαλέα τόσο ποῦ νὰ μὴν ἐπικεντρώνεται ἢ προσοχή μας σ' ἐκεῖνον. Ἄλλα εἶναι τὰ κύρια πρόσωπα τοῦ «δράματος». Ἐκεῖνος, ἀφανῆς, σπεύδει στὴ βοή τῶν γεγονότων (βοη-θεῖ) καὶ παρ-ίσταται ἀκριβῶς ὅπως ὁ Θεὸς Πατέρας ποῦ μᾶς συμπαραστέκεται σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς μας καὶ ἀναμένει, ὅταν τὸν ἔχουμε ἐγκαταλείψει, τὴν ἐπιστροφή μας.

Σήμερα, βλέπουμε δειλὰ νὰ ἐπανέρχεται καὶ νὰ ἀποκαθίσταται ἡ μορφή τοῦ πατέρα στὴν κοινωνία μας. Γιὰ ἓνα μεγάλο διάστημα θὰ ἔλεγα ὅτι εἶχε παρατηρηθεῖ μιὰ «ἐκλειψη» τῆς μορφῆς του τόσο, ποῦ χρειάστηκε, ἀσφαλῶς καὶ γιὰ πολλοὺς ἄλλους λόγους, νὰ θελήσει ἡ κοινωνία μας νὰ ἀποκαταστήσει τὴ θέση του μὲ τὴν καθιέρωση τῆς δεύτερης Κυριακῆς τοῦ Ἰουνίου ὡς Κυριακῆς τῶν πατέρων. Δόξα τῷ Θεῷ θυμηθήκαμε κι αὐτοὺς ποῦ συνήθως λησμονοῦμε. Δὲν ἀποκλείεται γι' αὐτὴν τὴν ἐκλειψη ποῦ ἀναφέραμε νὰ εὐθύνονται καὶ οἱ ἴδιοι. Οἱ πατέρες, δηλαδή, νὰ εἶχαν ἀρνηθεῖ τὸ ρόλο τους καὶ νὰ μὴν θέλησαν νὰ βαδίσουν στὰ ἴχνη τοῦ Θεοῦ - Πατέρα γιὰ νὰ διαμορφώσουν τὸ ρόλο τους. Σ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ συνετέλεσε ἀκόμα, ὅτι ἀνθρώποι ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὸν πατρικὸ ρόλο νὰ μὴ μπορούσαν νὰ ταυτίσουν τὸ Θεὸ μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ πατέρα καὶ ν' ἀρνήθηκαν σ' Αὐτόν, ἀπὸ τὸν Ὅποιο πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ

γῆς ὀνομάζεται, τὴν πατρικὴ ιδιότητα (Ἐφεσίους γ' 15).

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἢ ἀποστροφή τοῦ ποιητῆ Γ. Βερίτη ὅταν ἐκφράζει τὴν ἀποφασιστικὴ στάση τῶν υἱῶν τῆς ἀποστασίας στὸ στίχο γιὰ τὸν Θεὸ «Δὲν θὰ σὲ ποῦμε πιά πατέρα» ἢ τοῦ Πάμπλο Νερούδα ποῦ σὲ μιὰ παραλλαγή τοῦ «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς» ἀπευθύνεται στὸν Μπολιβάρ, ἔθνικὸ ἥρωα τῆς Βολιβίας ποῦ ἀγωνίστηκε γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς, ὅταν πιά εἶχε σκοτωθεῖ, λέγοντας «Πάτερα μας ποῦ βρίσκεσαι στὴ γῆ».

Χαρακτηριστικὸ δείγμα μιᾶς τέτοιας στάσεως, ἢ ὅποια διαγράφει μὲ μιᾶς μιὰ ὀλόκληρη λαϊκὴ παράδοση ποῦ θεωροῦσε τὴν εὐχὴ τῶν γονέων, τῶν ἀναδόχων ἀλλὰ καὶ τῶν πνευματικῶν πατέρων, σὰν κάτι τὸ λίαν ἀπαραίτητο γιὰ νὰ προκόψει κάποιος στὴ ζωὴ του, ἀποτελεῖ τὸ σύγχρονο λαϊκὸ τραγουδι στὸ ὁποῖο ἡ τραγουδίστρια ἀντὶ τοῦ «δὶ' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν» ἐπικαλεῖται μόνο τοὺς ἁγίους ἑαυτοῦς μας, δείγμα τῆς αὐτονομίας τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, καὶ λέγει: «Δὶ' εὐχῶν τῶν ἁγίων ἡμῶν». Πῶς λοιπὸν θὰ τιμήσουμε τοὺς πατέρες μας καὶ τὴν πατρότητα γενικά, ὅταν ὁ θεομὸς βάλλεται τόσο ἀπὸ τοὺς συγχρόνους μας ἀνθρώπους;

Εἶναι εὐκαιρία, λοιπὸν, τώρα ποῦ πλησιάζουν τὰ Χριστούγεννα, νὰ θελήσουμε νὰ στοχαστοῦμε πάνω σ' αὐτά τὰ συμβαίνοντα καὶ νὰ τὰ θεωρήσουμε στὶς πραγματικὲς διαστάσεις τους καὶ στὴν καθολικότητά τους. Τὸ καθετὶ καὶ ὁ καθένας ἔχει τὴ θέση του στὸ καθόλου, ποῦ ἀπαρτίζεται καὶ συναποτελεῖται ἀπ' ὅλ' αὐτὰ «ἵνα ἢ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι» (Α' Κορινθίους ιε' 28). Ἄλλωστε, τίς ἡμέρες ποῦ ἔρχονται, ἀρκεῖ νὰ τὸ βιώσουμε στὸ βάθος τοῦ εἶναι μας καὶ ἐν Ἐκκλησίᾳ, *Μαζί μας εἶναι ὁ Θεὸς* (Ἐμμανουήλ = μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, Ματθαίου α' 23· Ἡσαΐου ζ' 14). Τὸ ὑποσχέθηκε *τότε*, τὸ ἐνήργησε ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καὶ τὸ τηρεῖ τώρα.

Σὲ μιὰ ἐποχῇ, ποῦ ἀπὸ πολλοὺς λέγεται καὶ συχνὰ ἀκούγεται, ὅτι εἴμαστε ἐγκαταλελειμμένοι καὶ μόνοι, θὰ πρέπει νὰ μιλήσουμε στοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ ποῦμε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας.

Εὐχομαι, ὅλος ὁ κόσμος καὶ ὁ καθένας μας χωριστά, νὰ συνειδητοποιήσουμε αὐτὸ τὸ μεγάλο μήνυμα τῶν Χριστουγέννων, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας· νὰ ἔχουμε, δηλαδή, τὴν αἴσθηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ κοντά μας. Κι ἂν ἔστω μόνο μιὰ φορὰ νιώσουμε αὐτὴ τὴν παρουσία, νὰ ξέρομε ὅτι ὁ Θεὸς ἦταν καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντα μαζί μας. Ὅ,τι καὶ νὰ συμβαίνει ἓνα εἶναι βέβαιο: ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας καὶ μὲ τὸ μέρος μας.

Πάτερα μας, ποῦ εἶσαι στὸν Οὐρανὸ καὶ στὴ Γῆ, μείνε πάντα μαζί μας, σὲ παρακαλοῦμε...

Καλὰ Χριστούγεννα!